

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 9.

V Ljubljani, v torek 1. februarja 1898.

Letnik III.

„Slovenski List“ izhaja v sredo in soboto. **Naročnina** je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 5 novč. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15.** Uradne ure od 10. do 12. dopoldne. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Nemški Mihelj in kranjska sloga.

„Nemštvo je jedino! Mi ne poznamo več liberalcev in klerikalcev, mi smo Nemci, ki hočemo z združenimi močmi pokazati, da smo gospodje v Avstriji in da so Slovani pod nami!“ Tako se glasi danes po vseh nemških mestih in vaseh, tako se razlega kakor iz jednega grla po vseh nemških deželnih zborih. Slovane na tla! — to je smer vse nemške politike. Za jedno vrv vlečejo Ebenhoch in Wolf, Scheicher in Steinwender, Lueger in Funke, češ, Nemštvo je v nevarnosti! Bogoslovci v Litomericah niso mogli zadnje soboto drugače naznaniti sočustvovanja nemškonacijonalnim dijakom, ki so prišli na shod, kakor s tem, da so mahali skozi semeniška okna z robci. In s ponosom in hvalo beležijo ta čin narodne zavesti najbolj zagrizeni liberalni nemški časniki. Ni ga nemškega deželnega zbora, ki bi ne kazal zadnje dni simpatij za „stiskane“ Nemce v drugih kronovinah. Več deželnih zborov je že soglasno sklenilo predlog, da naj se precej odpravijo jezikovne naredbe, „ker žalijo ves nemški narod in škodujejo vsem Nemcem v Avstriji“ To so tiste naredbe, kakeršnih smo si tudi mi želeli. Niti jednega Nemca več ne najdemo, ki bi bil Slovanom pravičen, in celo nobenega ne, ki bi se vezal s Slovani proti Nemcem Nemški Mihelj je vstal! Kot jeden mož, predrzno izzivajoč in preteč, nastopa nemški narod, da podere za vselej slovanska prava.

Kaj pa mi Slovenci? Če mogočni Nemec čuti jedinstvo potrebo in hvaležno sprejme vsakega rojaka, kdor se le hoče približati nemški bojni zastavi, sodili bi po človeški pameti, da bomo vsi Slovenci, vsi brez razločka, istotako delali, in to še tem bolj, ker je naš narod stokrat bolj stiskan in v nevarnosti, da izgine s površja rodne zemlje, kakor narod nemški. Niti sanjati bi se ne bilo moglo pred nekaj leti nobenemu Slovincu, da se bode našla l. 1898. ob času take nevarnosti kakšna slovenska duša, in celo taka, ki se še hoče prištevati narodni (!)

stranki, bodisi katoliško-ali pa liberalno-narodni, katera bi hotela na podli način izganjati sobrate naše izmed vojne čete, pobijati brate Slovence, ker bi radi združeni branili domovino pred naskoki zdvijanih tujcev. Ali, nikakor to težke sanje niso, žalostna je istina! Naša zemlja ima take duše. Malo brezstidnih izdajic sicer nosi danes zemlja slovanska, a skoro vse te izdajice naroda pa žalibog mora nositi zemlja kranjska, to jato nemških hlapcev s slovensko krvjo nosi tista bela Ljubljana, ki bi imela biti, kot središče Slovenije, cvet narodne navdušenosti ter gnezdo slovanskih Sokolov. Ta izvrg Slovanstva je „Narodova“ stranka, ki se tudi v tem trenutku najhujše nevarnosti še veže z Nemci! Perfidno njeno politiko je razkril sobotni „Slovenec“ v tako žarki luči, da jo lahko vidi tudi najhujši slepec. Niti z jedno besedico nočemo vžigati gneva nad gujusnim ravnanjem „narodnega“ diktatorja, ki prodaja narod tujcu za skledo leče. Naj govori „Slovenčev“ razkritje, ki je vzbudilo v vseh krogih silno senzacijo. Glasi se:

„Pri pravem posvetu dne 5. jan. 1898, katerega se je, kakor rečeno, udeležil tudi načelnik kluba narodne stranke in „Narodov“ šef-redakter Iv. Tavčar, so zastopniki katoliško-narodne stranke na podlagi sklepa strankinega vodstva predlagali spravo na naslednji podlagi: 1.) Oba slovanska kluba v deželnem zboru kranjskem naj se združita v jeden skupni klub pod imenom „Slovenski klub“. 2.) „Slovenski klub“ naj se osnuje na temelju programa „Slovanske krščanske narodne zveze“, v kateri so združeni vsi slovenski državni poslanci, in katerega je izrecno odobril vseslovenski shod. Seveda se ima ta program nekoliko spremeniti z ozirom na deželne razmere in dopolniti s programom vseslovenskega shoda. Zastopniki katoliško narodne stranke so izjavili, da so pripravljene v tem oziru z največjo kulanco pogajati se z zastopniki narodne stranke. 3.) Ker bi bili v „Slovenskem klubu“ člani katoliško narodne stranke v večini, izrekli so se njeni zastopniki pripravljene, to kompenzovati s tem, da a) volijo načelnikom

skupnega kluba člana narodne stranke in b) da se o vseh konkretnih vprašanjih, koja so mej strankama sporna, že v naprej dogovorijo in v teh točkah potem dogovorno postopajo. K točki b) so zastopniki katoliško-narodne stranke poudarjali, da je doslej le v 2., doslej še ne definitivno rešenih konkretnih točkah bil načeljen spor mej strankama v deželnem zboru, in sicer v vprašanjih gledišča in višje dekliške šole. — Pripravljeni so, če se doseže sprava, v obeh teh točkah odnehati in osigurati slovenskemu gledišču in višji dekliški šoli primeren deželni prispevek.

Zastopniki narodne stranke so na to poudarjali, da so to malenkosti, da je razpor načeljen in da sta stranki v mnogo važnejših stvareh navskriž — na kar so zastopniki katoliško narodne stranke rekli, naj jim zastopniki nasprotne stranke navedejo konkretne točke, katere smatrajo kot sporne — pripravljene so v vseh teh točkah z nasprotno stranko pogajati se in odnehati v interesu naroda do najskrajnejše meje. — Toda zastopniki narodne stranke niso navedli ne jedne konkretne točke, le dr. Tavčar je vprašal, kaj da bode z deželnim odborom? Na to je dr. Šusteršič odgovoril, da je samo ob sebi umevno, da se varuje tudi v tem oziru status quo, ker sprava ne sme od nobene stranke zahtevati take žrtve, ki bi se zamogla le količkaj smatrati kot kapitulacija. Narodna stranka bi pa tudi po spravi obdržala svoja dva mandata v deželnem odboru. Le če je dr. Tavčar, ki je, kakor znano, izvoljen z nemškimi glasovi, vezan še nadalje po kakih obljubah — kar mora sam vedeti — bi moral svoj odborniški mandat odložiti, toda katoliško-narodna stranka odda pri novi volitvi glasove za istega, kojega bodo predlagali narodni (napredni) poslanci, tedaj in eventu brezpogojno tudi dr. Tavčarja, tako da bi isti potem bil z izključno slovensko večino izvoljen in popolnoma prost dosedanjih vezij.

Drugi konkretni točk narodno-napredni zastopniki niso navedli, poudarjali so le vedno — z jedino izjemo gospoda cesarskega svetnika

Alfonz Mucha.

Nekaj vre tu na Dunaju.

Zavito je še vse v poltemno meglo, pa vender že opažamo rahlo gibanje organizma, ki skuša prodreti do toplejših žarkov.

Pravijo, da se rodi umetniški čut na Dunaju.

Nastopajo možje, kateri skušajo zbuditi občinstvo iz letargije, v katero jo je zazibala politiška strast. Kdo se na Dunaju briga za umetnost, ko se mu nudijo vedno nove politiške komedije. Te pa obračajo pozornost nase. In posledica? Duševna uničujoča depresija!

To pa je nekaternike močno preplašilo; bati so se pričeli, da zgubi Dunaj ves umetniški ugled, kar ga je imel doslej. A dobri duh zmaga.

In tako vidimo danes na delu navdušen in vstrajen krog mladih slovstvenikov, pa razstavo za razstavo slik raznovrstnih umetnikov. Če smo se morali popred zadovoljiti z izložbami slikarskimi v „umetniški hiši“, pa z onimi „avstrijskega umetniškega društva“ (ne govorim o stalnih slikarskih zbirkah dvornih i zasebnih), seznanjajo nas zadnje čase i posamezne umetniške trgovine

s čudovito požrtvovalnostjo z različnimi slikarskimi strujami.

Vereščagin, Slevogt, Mucha, Stuck — vse to tekom dveh mesecev, poleg obligatnih umetniških izložb, — to je velik napredek!

Nas zanimata v prvi vrsti Slovana Vereščagin in Mucha; prvi je Rus, drugi Čeh. Vereščagin je večini Slovencev znano ime, pisalo se je o njem že dosti; Čeh Mucha pa je najbrž povsem nepoznat, zatorej nekoliko o njegovi umetnosti.

Študiral je Mucha na monakovski in pariški slikarski akademiji, zatem pa se je preživljal v Parizu večinoma kot ilustrator.

Pariško renesančno gledališče, v katerem igra slavnoznana umetnica Sarah Bernhardt, nanašanja svoje predstave z velikimi, umetniško izdelanimi lepaki. Leta 1894. je narisal Mucha tak plakat za igro „Gismonda“. Sarah Bernhardt, ki je igrala naslovno vlogo, navdušila in odločila se je za krasno delo in od tedaj je zaslovel Mucha. Parižani so estetski sodniki vsem Francozom, katerim je instinktiven čut za vse, kar je umetniškega, posebno pa za dekorativno umetnost, tako razvit, kakor, rekel bi, nobenemu dru-

gemu narodu. V tem sredotočju umetniškega ukusa je postal Mucha sedaj poleg umetnikov Chéret-a in Grasset-a prvi dekorativni umetnik. Židovsko časopisje je veliko o njem pisalo ter trdilo, da je Madjar, proti temu so se pa pariški Čehi uprli ter javno izjavili, da je Mucha Čeh ter načelnik „Česke besede“ v Parizu.

Lansko zimo smo se seznanili na Dunaju z njim, in sicer v plakatni razstavi. Letos pa je priredila dunajska umetniška trgovina „Artaria“, veliko razstavo samo njegovih del, in to večinoma samo originale. Občno pozornost so vzbujali lepaki za „Gismondo“, „Damo s kamelijami“, „Amants“ in „Lorenzaccio“; očarale so krasne ilustracije, kartoni in slike.

Mucha je izvenreden grafiški talent. V njem vidimo nasprotstva realistiške in idealistiške smeri fin de siècle čudovito združena. Izviren je v kompoziciji, nežen pa rafiniran v risarski tehniki, ukusen in živahen v porabi barv, poleg tega pa duhovit in dovtipen v svojih motivih.

Sredotočje njegovih risarij je skoro povsod ženska figura, iz katere veje nekaj nadnaravnega,

Murnika — da so načelna nasprotstva. Temu nasproti se je od katoliško-narodne stranke podarjalo, da imajo ta načelna nasprotstva le pomen v državnem, ne pa v deželnem zboru. Načelna vprašanja, ki ločijo stranki, se ne bodo rešila v deželnem zboru kranjskem. Zastopniki katoliško-narodne stranke so izrecno poudarjali, da na primer vprašanje verske šole ne spada v področje deželnega zbora, in pristavili, da se to nasprotstvo tedaj za deželni zbor lahko reši s tem, da obe stranki o tem molčita. Konečno izjavili so zastopniki narodne stranke, da sprejmejo to, kar so od katoliško-narodne stranke slišali, ad referendum. Poročali bodo svojemu klubu in potem oddali svojo izjavo na propozicije katoliško-narodne stranke. S tem se je posvet zaključil. Dostaviti je še, da se je takoj početkom posvetovanja izvolil na predlog poslanca dr. Šusteršiča cesarski svetnik Murnik soglasno predsednikom spravnih konferenc in da se je istemu poverila naloga, sklicevati in voditi nadaljnje posvete. Gospod Murnik je to nalogo prevzel in izjavil, da bode prihodnji posvet sklical „drugi teden“, takoj ko bode klub narodne stranke oddal svoje mnenje. — Od tistega časa je preteklo več nego tri tedne časa — seja za sejo v deželnem zboru mine, zasedanje bode v dveh do treh tednih končano — toda klub narodne stranke, koje načelnik je šef-redakter „Slovenskega Naroda“, ne reče ne „bev“ in ne „mev“. — — — Sedaj pa naj sodi slovenski svet na podlagi predstojećih suhih dejanj.“

Nova osebna dohodnina.

Ta davek plačujejo samo fizične osebe, ne pa društva, zadruga i. t. d. Dohodki se morajo napovedati od zemljiških posestev, poslopij, podjetij, plač, pokojnin in drugih dohodkov v gotovini. Dohodek posestev, poslopij, podjetij izračuni se, ako se odbijejo od kosmatega dohodka vsi stroški, katere ima dotični posestnik pri oskrbovanju svojega posestva, n. pr. potrebne poprave, plače osebju, škode po nesreči i. t. d. Istotako se morajo navesti vsi dohodki (obresti), če ima kdo naložen denar v hranilnici, vrednostnih papirjih ali od posojil, sploh vsak dobiček, katerega dobiva kdo, če naloži kjer koli si bodi svoj denar. To velja tudi za vse po § 173 odstavka 2. določene osebe, če za nje skrbi hišni gospodar in so v njegovi očetovski oblasti, ali jih pa on preživlja. Nedoletni otroci in vnuki se prištevajo tudi tedaj hišnemu gospodarstvu, če so začasno izročeni kam zunaj hiše. Dohodke zakonske žene, ki ne živi v skupnem gospodarstvu z možem, je posebej obdačiti.

Odračunati se pa sme: 1.) Vsake vrste predpisani davek, cesarski, deželni in občinski, kakor vse doklade, tudi vodovodna doklada in gostaščina (Zinskreuzer). Izvzeti je samo

čudovitega, skrivnostnega. Opremljena je z bizarnim pa ukusno drapiranim kostumom. Glavo ji pokrivajo dolgi, večinoma pozlačeni lasje in kodri, katere Mucha povsem po svoje in značilno stilizuje. Vse to pa obdajajo divne prirodne študije, simboli i. t. d. Največje njegovo delo, (132 akvarelov) so ilustracije bajke „Hsée, princesse de Tripoli“, napisal Robert de Thers. Ilustroval je tudi Svatopluka Čecha knjigo „Adamité“. Velik vseh je imela razstava njegovih del, katero je priredil sam umetnik letošnje poletje v pariškem „Salon des Cent“. Takrat mu je tudi moderna francoska revija „La Plume“ posvetila posebno številko (98 str.) obsezajočo reprodukcije večine njegovih slik, pa kritike in opise.

Francoski kritiki ga ne morejo prehvaliti; časnik „Le Libéral“ je pisal o njem: „Un grand artiste est en lui: Gustave Doré au moins.“ Tudi dunajsko časopisje ga je moralo občudovati, dasi to napram slovanskim umetnikom skrajno nerado dela. Le tednik „Zeit“ si ni mogel kaj, da ne bi pridejal svoji pohvali zafrkacije: Mucha je filisterski pa modni slikar. No, pa saj je tudi Vereščagina, med tem ko je mazača Slevogta v zvezde koval, imenoval lese-nega umetnika.

i. m.

osebni dohodninski davek. 2.) Obresti dolgov, vknjiženih na zemljišču ali poslopiju. Obresti dolgov, ki spadajo v trgovino, in drugih dolgov, če jih zamore dokazati. 3.) Trajajoči izdatki, na pr. vsled kake pogodbe ali oporoke. 4.) Prispevki, če je kdo obvezan biti član kake bolniške blagajne ali zavarovalnice za življenje. 5.) Letna premija pri zavarovalnici, če ta ne presega za posameznega 100 gld., za obitelj skupno ne 200 gld. Toraj če kdo plača letne zavarovalnine 175 gld., sme navesti, da plača 100 gld., če pa plača skupno za ženo in otroke 350 gld., sme kot izdatek navesti 200 gld., če plača manj kot 100 oziroma skupno 200 gld., se pa postavi celi znesek kot izdatek. Navesti se mora seveda zavarovalnica in pa številka police.

Kako izpolniti davčno polo? Davčna pola, katero dobi vsak davkoplačevalec, ima na desni strani prazne rubrike s številkami 1, 2, 3, 4. Prve tri številke pomenijo dohodke ali izdatke zadnjih 3 let, za sedaj 1895, 1896 in 1897. Te izpolniti ni nobeden primoran. Pod št. 4. pride poprečni znesek omenjenih 3 let, katerega si vsakdo sam izračuni in zapiše. Na ta način dobi se poprečni znesek za razne dohodke in izdatke za leto 1898., ti se seštejejo in prebitek kaže čisti dohodek, ki se obdači. Osebni dohodek pod 600 gld. je davka prost.

Osebna dohodnina znaša vsako leto pri dohodkih:

stopinja	nad:			stopinja	nad:		
	gld.	gld.	gld. kr.		gld.	gld.	gld. kr.
1	600	625	3-60	25	2.800	3.000	55-
2	625	650	4-	26	3.000	3.300	62-
3	650	675	4-40	27	3.300	3.600	71-
4	675	700	4-80	28	3.600	3.900	80-
5	700	750	5-40	29	3.900	4.200	90-
6	750	800	6-	30	4.200	4.600	101-
7	800	850	6-80	31	4.600	5.000	114-
8	850	900	7-60	32	5.000	5.500	129-
9	900	950	8-40	33	5.500	6.000	146-
10	950	1.000	9-20	34	6.000	6.500	163-
11	1.000	1.100	10-	35	6.500	7.000	181-
12	1.100	1.200	12-	36	7.000	7.500	199-
13	1.200	1.300	14-	37	7.500	8.000	217-
14	1.300	1.400	16-	38	8.000	8.500	235-
15	1.400	1.500	18-	39	8.500	9.000	253-
16	1.500	1.600	20-	40	9.000	9.500	272-
17	1.600	1.700	22-	41	9.500	10.000	291-
18	1.700	1.800	24-	42	10.000	11.000	319-
19	1.800	1.900	27-	43	11.000	12.000	357-
20	1.900	2.000	30-	44	12.000	13.000	395-
21	2.000	2.200	34-	45	13.000	14.000	433-
22	2.200	2.400	39-	46	14.000	15.000	471-
23	2.400	2.600	44-	47	15.000	16.000	510-
24	2.600	2.800	49-				

Kdor ima več dohodkov ko 600 gld., a manj ko 1000 gld., ni primoran fatirati, razun če ga davkarija ali predsednik komisije v to pozivlje. Sme pa fatirati, če hoče, in to mu podeli pravico, voliti v davčno komisijo. Od sedaj naprej odpadejo takozvani zaupni možje, ki so bili neznani davkoplačevalcu, in davek določuje posebna komisija, katero volijo davkoplačevalci. Predsednika imenuje finančni minister, kakor tudi polovico članov. Opozarjamo že sedaj, da se prične misliti, koga bomo volili v davčno komisijo.

Olajšave pri osebni dohodnini. Zakon sicer določuje, da se mora obdačiti skupni dohodek družine, ob enem pa tudi olajša davek pri manj premožnih ljudeh.

1.) Izjema je pri skupnih dohodkih do 2000 gl. sledeča: Če služijo n. pr. mati in otroci skupaj poleg očeta, je ta zaslužek za vsacega člana rodbine do 250 gld. prost, če je zaslužek višji ko 250 gld., se odbije 250 gld. in ostala svota se obdači. Ako tedaj n. pr. zasluži oče 1000 gld.

obresti premoženja 400 „
nedorasli sin s podukom 200 „
hči kot učiteljica 500 „

Skupaj . 2000 gld.,
plačati bi bilo po lestvi 24, 30 gld., a odbiti se sme zaslužek sina, ker je manji ko 250 gld. in od zaslužka hčere 250, gld. toraj se obdači skupna svota 1550 gld. in od te se plača 20 gld. davka.

2.) Ako je pa v družini poleg žene več kakor dvoje nepreskrbljenih članov, sme se $\frac{1}{20}$ dohodkov za vsacega odtegniti pri obdačenju. N. pr. Ako ima kdo 4 otrok in 1300 gld. dohodkov, sme za vsacega po $\frac{1}{20}$ odtegniti, to je $\frac{1}{10}$ za oba = 130 gld. Obdači se samo 1170 gld.

Na ta način dokažejo lahko mnogi samo dohodek pod 600 gld. in so davka prosti.

Olajšave dovolijo se tudi pri dohodkih do 5000 gld., v slučajih izvanrednih nesreč, bolezni,

preskrbovanja pohabljenih otrok, i. t. d. za 3 stopinje pri navedeni lestvi.

Izvirni dopisi.

Od Zilje, 10. januarja. Slovenec, ki živi v koroških nemškonacijonalnih mestih, in tudi na kmetih, je od nacijonalcev vedno izživan. Slišati mora vedno nas Slovane ščipajoče zboldljaje, in dobivati ne ravno prijetne titulature. Računajoč s tukajšnjimi razmerami, koroški Slovenci tudi vedó, da nemškim nacijonalcem ugovarjati navadno toliko pomeni, kakor olje vlivati v ogenj. Zategadelj smo v takih slučajih Slovenci navadno tiho in mirne krvi poslušamo psovke. Čehi, in večinoma tudi izvenkoroški Slovenci, si v sličnem slučaju ne morejo več ohraniti ravnodušja. Tako nekako, kot koroški Slovenec, ravnal sem tudi jaz, ko sem živel po raznih nemškonacijonalnih krajih ter sem se v politične govore, le v toliko vtikal, v kolikor je bilo to neobhodno potrebno. In vendar sem že nekajkrat naletel na čudne zaumene. Da pojasnim nekoliko koroške razmere, naj navedem nekaj slučajev.

Prišel sem nekoč v nemški dravski dolini v neko gostilno, da bi se tam malo okrepčal. V kratkem pride govor na češke jezikovne naredbe. Vprašali so me, kaj menim o tej zadevi. Povem jim, da se mi naredbe čisto pravične in potrebno zdijo. Nemcem ne morejo naredbe škodovati, ker se dijaki v 12. šolskih letih čisto lahko priučijo drugemu deželnemu jeziku, kakor je to na Moravskem. Na to mi gostilničar, bivši poštni uradnik, odgovori: „Dà, ko bi bil drugi deželni jezik laški, francoski ali angleški, bi se ga mi Nemci že naučili, ali češki in tudi drugi slovanski jeziki so za nas veliko preslabi in premalo izomikani, da bi se jih hoteli učiti. Slovanski jeziki so pasji jeziki in Nemcu se sploh ni mogoče naučiti slovanskega lajanja.“ Pojasnil sem mu, da to ni res, in da vsakdanja izkušnja kaže, da se Slovenci lažje naučijo nemški govoriti, kakor pa Nemci slovanski. Mož mi je slednjič pritrtil. S tem sem pa spravil nekega tajnika, ki je kot gost poslušal pogovor, v tako razjarjenost, da je začel kričati proti meni in zatrjevati: „Jaz sem bil sicer na Laškem rojen in na Poljskem vzgojen, vendar, ako bi mi kdo rekel, da nisem pristen Nемец, bi mu koj nož v srce zasadil.“

Nedavno sem prišel v Ziljski dolini v ravno tej zadevi v razgovor z nekim učiteljem z večrazredne ljudske šole. Južinal sem v neki gostilni in čital časnik. Ali, glej, gostje mi ne dajo pokoja, in posebno neki že iz prejšnjih let znani mi učitelj mi začne stavljati različna, čeških jezikovnih naredb tikajoča se vprašanja. Jaz mu povem, v kolikor se mi je prav zdelo, v tej zadevi svoje mnenje. Učitelj me ironično vpraša: „Ali mar mislite, da imajo Čehi v resnici kako državno pravo? Jaz mu, malo zakrivajoč svoje mnenje, odgovorim: „Zakaj bi pa ne imeli Čehi svojega državnega prava, saj ga imajo tudi Ogrji, in kakor na Oggerskem, tako so se dali avstrijski vladarji, razun cesarja Jožefa I., v Pragi kronati za češkega kralja.“ Na to mi učitelj odgovori: „To ne more biti, kajti, ko bi to res bilo, moral bi jaz to vedeti.“ Ta odgovor je jako značilen za stopinjo modrosti tukajšnjih učiteljev. Kakor ta učitelj, tako mislijo tudi skoraj vsi naši učitelji, namreč da vse vedó in vse razumejo. Zato ni čudo, da je neki koroški časopis pisal, da je duhovnik v primeri z učiteljem toliko, kakor navaden tesar v primeri s kakim umetnim mizarjem. Ta napuh pri nas zelo onemogočuje prijazno občevanje duhovnika z učiteljem. Vrh tega dobivajo učitelji pritisk od zgoraj, vsled katerega morajo duhovniku vedno nasproti delati. — Kar pristopi še neki drugi gost pomagat učitelju in začne po duhovnih udrihati, češ, zakaj se tako v politiko mešajo, katera jih nič ne briga. Pri zadnjih volitvah, je dejal, so tukajšnji duhovniki Nemce vsled hujskanja tako zbegali, da so ti — ne da bi vedeli zakaj ali sploh kaj mislili — radikalnega „bindišarja“ volili, kateri je moral zadnjič celo tja v Ljubljano na vseslovenski shod zoper Nemce iti hujskat. Na to jaz odgovorim: „To ni res, kar ste rekli; saj sami veste, da so se Nemci in Slovenci pred volitvijo do-

govorili, tako da so potem volili skupno, in sicer Nemci za se Nemca Huberja, Slovenci pa Grafenauerja, to je bilo vendar čisto pravično in ni nikako hujskanje proti Nemcem. Na to pa učitelj pravi: „To bi bilo že prav, ali Huber ni Nemec“, in tudi drugi gost te besede potrdi. Jaz na to vprašam: „Kaj pa je potem poslanec Huber, ki je v čisto nemški zgornji Ziljski, ali prav za prav Lesni dolini doma, ali je on morebiti Lah?“ „Lah on sicer ni“, hitro pristavi učitelj, toda on ni Nemec, on je izdajica nemškega ljudstva“.

Politiški pregled.

Solidarnost Nemcev. Na včerajšnjem ljudskem shodu v Litomericah je govoril dr. Funke: „Trdno se držimo naših nemških pravic in upamo, da bodo vsi Nemci v Avstriji tudi v bodočnosti ostali jedini. Kar se je v tem resnem času doseglo, to je jedinstvo vseh Nemcev, in na to smo ponosni.“ Gromovito ploskanje je sledilo tem besedam. Tako gromovito so l. 1894. ploskali v ljubljanski Reduti po govoru g. Koblarja, ki je govoril proti koaliciji z Nemci, gospodje Tavčar, Hribar in drugi narodnjaki, ker so bili še narodni. — In danes?! — Fej!

Shod praških akademikov v Litomericah se je izvršil po storjenem načrtu. Pripeljalo se je s posebnim vlakom 900 dijakov in profesorjev iz Prage v Litomerice, kjer jih je pozdravil župan dr. Funke. Sklenili so, s tremi četrtinami glasov, da se nemško vseučilišče preloži v kako nemško mesto in da se dijaki predavanja v Pragi ne vdeležo, ako se ne prekliče ukaz glede nošnje znakov. — Včeraj so imela predavanja na nemškem vseučilišču malo slušateljev. Rektor na tehniki pozivlja dijake, da naj ne demonstrirajo s štrajkom. — Sklepe dijakov je včeraj so glasno potrdil nemški ljudski shod v Litomericah.

V Pragi je vlada razpustila češko društvo „Narodna Obrana“ in njegovih sedem filijalk.

V Brnu so bile včeraj politične demonstracije med češkimi in nemškimi dijaki, ker so nemški dijaki izzivali z nemškimi trakovi. Jednajst oseb so zaprli.

Iz Zagreba se poroča, da bode imel opozicijski poslanec Derenčin dvoboj z vladnim poslancem Kovačevićem radi razžalitev v saboru.

Bavarci so ob vsi črti na češki meji ustanovili 27 obrambnih društev proti Čehom.

Kretski parlament ima danes prvo sejo. Morda proglasi grškega princa Jurija kretskim guvernerjem. Jurij je kandidat Rusije, a Turčiji skrajno neljub.

Domače novice.

Osebnosti. Koncertni vodja „Glasbene Maticе“ g. Jožef Čerin je odložil svoje dosežanje mesto ter bode prevzel s 15. septembrom t. l. v c. kr. dvorni cerkvi sv. Avguština na Dunaju mesto organista. — V Starem Trgu pri Ložu je umrl notar g. Fran Strašek.

Kranjski deželni zbor. V današnji seji se je pri prvem poročilu finančnega odseka vnela živahna razprava. Šlo se je za to, ali naj učitelji, ki so od leta 1890. do 1896. poučevali neobligatno nemščino, dobé za ta leta nagrado, akoravno je deželni zbor že v oktobru l. 1890. ustavil dotično nagrado v znesku 600 gld. Poročevalec finančnega odseka dr. Žitnik je predlagal, naj se izplača samo 600 gld. za šolsko leto 1890/91, ker se je šele tekom tega leta ustavila nagrada. Posl. dr. Schaffer je predlagal, naj se učiteljem izplača ves zaslužek 2700 gld., kar je podpiral eks. dež. predsednik, ki je skušal dokazati, da je potreba tu zavzeti stališče dobrohotnosti. Posl. Kalan je naglašal, da tudi on stoji na takem stališču nasproti učiteljem, da pa naj jih plača tisti, ki je zagrešil, da učitelji niso pravočasno jenjali poučevati nemščino, namreč dež. šolski svet. Dež. zbor pa mora čuvati vsaj tisto mrvo pravic, katero ima na podlagi šolskih zakonov. Posl. Višnikar je predlagal, naj se dotičnim učiteljem izplača nagrada za leto 1890/91, toda ne le v nesku 600 gld., temveč, kolikor je odmeril deželni šolski svet, namreč 1060 gld. 20 kr. Poročevalec dr. Žitnik je zastopal stališče finančnega odseka. Pri glasovanju je padel dr. Schaf-

ferjev predlog, ker so obsedili vsi slovenski poslanci; vzprejet pa je bil predlog posl. Višnikarja, ker so zanj glasovali nemški posl. in večina posl. narodne stranke. — Prošnja kmetijske podruž. v Št. Juriju pri Kranju se po predlogu poroč. g. Povšeta odstopi dež. odboru, da jo uvažuje pri delitvi podpor. — Računski sklep deželnega zaklada za l. 1896. se po predlogu poročevalca g. Hribarja odobri. — Več prošenj za podpore se po predlogu poročevalca g. Murnika ugodno ali neugodno reši. — Računski sklep garancijskega zaklada dolenskih železnic, o razkazu imovine za l. 1896. iz proračuna za l. 1898. (poroč. Hribar) se odobri. — Poslanec Globočnik v imenu upravnega odseka predlaga razveljavljenje zakona radi vodovoda za Ambrus, ker bi vzdrževalnih stroškov ne mogli utrpeti tamošnji prebivalci, ob enem pa resolucijo, naj dež. odbor predloži načrt za vodnjake v Suhi Krajini. K tema predlogoma govori posl. Papež (seja se ob l. uri nadaljuje).

Za slogo. Piše se nam: „Občinski odbor v Mošnjah najostreje obsoja postopanje nemških nacionalcev in soc. demokratov v državnem zboru, kateri so s surovostjo onemogočili vsako uspešno delovanje v parlamentu. Radostno pa pozdravlja poskuse kranjskih državnih in deželnih poslancev, kateri delujejo v to, da se vendar doseže toli zaželjena in potrebna sprava mej obema domačima strankama, želeč da se prične plodonosno delovanje na korist našega milega slovenskega naroda. — Županstvo Mošnje 27. jan. 1898. A. Jurgele, župan; M. Avsenek, Jos. Finžgar, J. Vester, Fr. Valjavec, Iv. Berlic, Ign. Rozman, Fr. Kocijančič, Iv. Pristavec, A. Globočnik, Avg. Arselin, A. Pezdnič, Jan. Pernuš, Fr. Stroj.“

Udarcu usode vedno gostejše lete na pristaše „Narodove“ kliče. Znani „slavni juristi“, ki so si pri okrajni bolniški blagajni ljubljanski že jedenkrat prste opekli, podrezali so zopet v ogenj, pa se zopet ponesrečili. Pri dopolnilnih volitvah v okrajno bolniško blagajno ljubljansko zmagali so krščanski socijalci in „Narod“ je tedaj trobil v svet, da je „ban Kregarovič“ vodil volitve po hrvaški. Gg. Rohrman, F. Kolman, Štamcar, Čuden, Kosak, Mally, J. Zamlen, A. Vidic so šli Malovrhu in Branketu na limanice ter se radi nepravilnih volitev pritožili. Mestni magistrat pa je njih pritožbo odbil, ker ni mogel najti nikakih nepravilnosti.

Drobne novice. C. kr. okrajni glavar v Kopru dopisuje slovenskim občinam le nemški in italijanski, dasi so ga občine prosile, naj se jim dopisuje slovenski. Slovanski poslanci so glede tega v deželnem zboru isterskem interpelovali. — Tudi gozdarska oblast na Primorskem posnema finančno oblast ter izdaja oglase le v laškem jeziku. — V mestni klavnici ljubljanski se je zaklalo lansko leto 27.503 glav živine. — V Ljubljani so pretekli teden opazili že metulja, v mestnem logu so pa pognale trobentice in vijolice. — Poljedelsko ministerstvo je dovolilo 500 gld. podpore za poučne kurze o požlahtnjevanju trt in za premije vzornim vinorejcem. — V Mariboru so se v nemški kazini stekli civilisti in častniki. — V laški šoli v Nabrežini je učitelj Negri obesil na steno kralja Umberta ter odstranil podobo našega cesarja. — V Spod. Jaršah se je 44letni posestnik Fr. Zabavnik tako napil žganja, da je vsled tega umrl. — Včeraj po noči so v Trstu zaprli znanega rogovileža in pretepača Edgarda Rasovicha. Ranil je nekega težaka. — Č. gosp. Budin, ki je oni dan zmagal v pravdi na Dunaju, je bil 30. t. m. obsojen na 15 gld. globe, ker je tožil nekega moža radi ovadbe na škofijo. Sodila je goriška sodnija! — V Mariboru sta se na pištole dvobojevala včeraj neki graški medicinec in neki dragonec iz Gradca. Dijak je ostal mrtev na mestu.

Ne bodite šalobarde! Od raznih strani domovine nam prihajajo pritožbe, kako se nekateri narodnjaki pri prirejanju privatnih predpustnih zabav ozirajo na narodne naše nasprotnike. Radi dveh ali treh Nemcev ali Lahončkov izdajajo tudi „trdi“ Slovenci nemška in laška vabila. Take obzirnosti Nemci in Lahji napram nam nikdar ne poznajo. Tudi mi jo vrzimo v koš, ker je samo znak — slabosti. Še nekaj!

„Sl. Narod“ veselo poroča, da bode „najodličnejša in najlepša predpustna veselica v „Narodnem Domu“ v Ljubljani ona, katere odboru načeluje Nemec Emerih Mayer. Mi smo pa nekdanj, ko smo za neko hišo, ki ni kazina, nabirali tisočake, mislili, da bodo v njej načelovali Slovenci!

Nemški Teatherverein v Ljubljani ima nedostatka 523 gld. Da ga nima več, pripomogli so Slovenci. V odboru tega društva sedi tudi tiskar Milic, ki tiska slovenske časopise in knjige slovenskih društev. Tudi „Slov. Matica“ naj bi izvajala iz tega posledice ter naj pošlje svoje knjige tiskati samo slovenskim tiskarjem, bodisi v Ljubljani, Gorici, ali Celju.

V isterskem deželnem zboru so te dni Lahji silno divjali proti Slovanom. Bartoli je predlagal italijanski, kakor edini razpravni jezik. Galerija je nečuvveno razgrajala in psovala Slovane, katerim ni pustila govoriti. Predsednik in večina so zapustili zbornico. Manjšina in vladni zastopniki so ostali notri. Galerija je žvižgala, pljuvala v dvorano in dvakrat zapela pešem „Nella patria de Rossetti.“ Namestnik Goëss je pozdravil zbornico samo laški. Laški listi trdijo, da je to storil radi tega, ker se je prepričal, da je Istra italijanska dežela. Mi pa menimo, da je s tem grof Goëss častno rešil besedo, ki jo je dal nedavno slovenski deputaciji, da bode vedno jednako pravičen obema narodnostima v deželi.

V koroškem deželnem zboru so Nemci tudi zaropotali s predlogom, naj se odpravijo jezikovne naredbe. Proti nemškemu predlogu so krepko govorili slovenski poslanci Einspieler, Grafenauer in Muri. Škof Kahn je pomirjevalno govoril, a njegove besede niso izdale nič. Konservativec Huber je pri glasovanju potegnil s slovenskimi poslanci.

Mlad umetnik. V nedeljskem koncertu tukajšnjega filharmoničnega društva je našel dvajsetletni sinko gospoda prof. Funtka, Leo Funtek, priliko, nastopiti kot vijolinist. V Beethovena Romanci in v Zarzyokega virtuozni mazurki, igranih na pamet, je izkazal mladi solist občudovanja vredno sigurnost v rabi instrumenta. Ljubka smelost v izvajanju tehniški znamenitih kompozicij in zanimivo predavanje istih priča o muzikališki inteligenci, presega joči višek navadne nadarjenosti. Mlademu virtuozu, ki je vzbudil občo pozornost in viharno odobravanje, je učitelj gospod prof. Gerstner. —oe—

„Voditelj v bogoslovnih vedah“. Slovanom, zlasti Slovincem, se rada očita podrejenost v kulturnem oziru. Prav zato moramo skrbeti, da se tudi v znanstvu postavimo sčasoma na svoje noge. Res imamo že tudi mi Slovenci lepo število strokovnih časnikov, a pogrešali smo doslej strogo bogoslovnega, znanstvenega glasila. Zatorej se je v Mariboru ustanovil nov list „Voditelj v bogoslovnih vedah“, ki bo namenjen vsem bogoslovnim strokam. Izhajal bo kot četrtletnik na štirih polah. Cena mu bo 1 gld. 20 kr. Oziral se bo tudi na praktično stran dušnega pastirstva, da bo tako ustrezal večini slovenske duhovščine. Obdeloval bo le pozitivno bogoslovje, vsake polemike se bo skrbno izogibal. Prva številka izide koncem sušca. Naročnino in rokopise sprejema dr. Fr. Kovačič, profesor bogoslovja v Mariboru.

Društva.

Muzejsko društvo je sinoči imelo v muzeju občni zbor. Izvoljeni so bili v odbor gg.: ravnatelj Senekovič (predsednik), dr. Kosler, prof. dr. Gratzy, prof. Rutar, prof. Orožen, kurat Koblar, častni kanonik Smrekar, ravnatelj Šubic in prof. Vrhovec.

Jutri v Šiško! Delavna šišenska čitalnica priredi jutri v Koslerjevi zimski pivarni Vodnikovo besedo s plesom. Vspored: 1.) Overtura, godba. 2.) Slavnostni govor. 3.) „Venec narodnih pesnj“, godba. 4.) Prepri o krstnih imenih ali štirji zajci.“ Vesela igra v jednom dejanju. — Spisal Jaka Alešovec. 5.) Ples. Vstopnina 50 kr. za osebo. Društveniki so vstopnine prosti. — Začetek ob polu 8. uri.

Velika slavnost na Bledu ali „Slavčeva maskarada“ bode v nedeljo, dne 13. svečana v telovadnici „Narodnega Doma“ v Ljubljani, ka-

tera bode ta večer v Bledsko pokrajino spreminjena. Prizori iz maskarade: 1.) „Sijajna razsvetljava jezera“ in 2.) „Vožnja v čolnih“ 3.) „Velika kolesarska dirka“ 4.) V gostilnah pri „Mandelcu“ in pri „Literbirtu“ 5.) „Ples“ vrši se na veliki verandi ob jezeru, godba svira v čolnih. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina za člane 50 kr., za nečlane 80 kr., tri osebe jedne obitelji 2 gld., za maske 50 kr. Vstopnice dobivale se bodo pri trgovcu gosp. Čudnu na Mestnem trgu in ob nedeljah od 2.—4. ure popoldne v društveni sobi v „Narodnem Domu“ ter na dan maskarade zvečer pri blagajni. Maske dobivajo vstopnice le proti izkazu vabila na dotično ime. Toaleta za nemaskirane promenadna.

Slovenska krščanskosocialna delavska zveza v Ljubljani je imela pretečeno nedeljo dobro obiskan občni zbor. Predsedoval je č. g. dr. Jožef Debevec. Poročilo tajnika g. Ivana Štefeta je pokazalo, da je „Zveza“ jako živahno delujoče slovensko društvo. Blagajnik gospod H. Zalesjak je poročal, da je imela „Zveza“ 249 gld. 83 kr. dohodkov in 166 gld. 86 kr. stroškov. Občni zbor je spremenil pomankljiva dosedanja pravila ter sprejel nova pravila, ki dajo „Zvezi“ nekaj značaj zjedinjene Slovenije. Ko dobe pravila potrebno potrdilo, jih bode odbor priobčil v „Glasniku“. Odslej se bode društvo imenovalo „Slovenska krščanskosocialna zveza“. Ker se je dosedanji predsednik gospod Karol Polak radi obilih stanovskih opravil odpovedal, izrazil mu je občni zbor soglasno zahvalo na čvrstem vodstvu, njegovi blagorodni gospej, bodoči kumici društvene zastave, pa najtoplejšo zahvalo za veliko darilo 200 gld. Zbor je pozval odbor, da jima to zahvalo izrazi na častnem večeru, kateri se priredi v kratkem. Predsednikom je bil izvoljen g. H. Zalesjak, podpredsednikom g. dr. Jožef Debevec, tajnikom g. Ivan Štefeta, taj. namestnikom g. Ivan Jakopič, blagajnikom g. Zajc, njegovim namestnikom g. Mittermayer, knjižničarjem g. L. Smolnikar, knjiž. namestnikom g. Finžgar, poleg teh so bili v odbor še voljeni gosp. Pip in gosp. Stroj ter namestniki gg. Baraga, Sluga, Erbežnik, Trefalt. Pregledovalci računov so gg. Bahar, Mervec, Rakovec.

V Št. Vidu pri Ljubljani je v nedeljo 30. t. m. ondotna Čitalnica priredila predpustno veselico, ki je navzočne goste uprav presenetila. Pod vodstvom g. nadučitelja Žirovnika nastopil je čitalnični mešani zbor, ki je pel tako precizno, da se kaj takega redkokdaj sliši na deželi. Čitalnica ima tudi dobro izvežbane igralke in igralce, kar se je pokazalo pri dramatični predstavi izvirne J. Ogrinčeve glume „Kje je meja?“ Nastop dvanajstih predpustnih godcev je vzbudil občno veselost. Tako lepo uspele veselice se morejo prirediti pač samo v krajih, kjer zastopniki slovenskih strank postopajo taktno in so pri delu za dobro slovensko stvar — složni.

Hrvatska čitalnica na Trsatu je proslavila svojo desetletnico s slovesnim otvorjenjem novega društvenega doma. Najprvo je bila maša v glagolici in propoved. Zvečer je bil koncert pevskega društva „Primorski Hrvat“.

Razne stvari.

Vihar je razsajal včeraj po Dunaju in raznih drugih krajih. Mnogo oseb se je ponesrečilo. V Črnem morju divja že več dni silen vihar. Sedem ladij in 200 oseb se je potopilo.

V Moskvi je včeraj pogorelo gledališče Sokolovnikov. Dva stražnika sta mrtva in 8 težko ranjenih.

Češko narodno delavstvo se giblje čimdalje bolj krepko. Lani šele po volitvah se je začelo oproščati socialno-demokratskih vezij, letos pa broji že na tisoče in tisoče zvestih pristašev, ki priznavajo in spoštujejo to, kar zametajo sociji, posebno češko državno pravo in čutstvo narodnosti. Na Češkem so taka delavska društva že po vseh večjih delavskih krajih. Na Moravskem jih je tudi že lepo število. V Šleziji pa se deluje v ta namen zlasti v glavnem mestu Tešinu. Na Dunaju kaže se v tem oziru velikanski napredek. Vedno se nove trume oga-

šajo in vstopajo v vrste bojevnikov za narodne svetinje. Najbolj veseli so pa narodni Čehi, da je stopilo med nje i dijaštvo, ki podpira njih težnje. „Noč in dan mislimo,“ pišejo „České Dělnické Listy“, „kaj bi storili, da bi veliko slovansko socialno gibanje postalo dejstvo... Prepričani smo, da dosežemo svoj ideal — in zato na delo!“ — v Lovnih je začel izhajati nov list te smeri „Naše Právo“, ki je namenjen zlasti tovarišem delavcem v ponemčenem ozemlju. Politiški delavski klub v Pragi je začetkom tega leta ustanovil delavsko narodno čitalnico, kjer so na mizi vsi narodni listi, politiški, beletristični in listi s slikami. — Dr. Gruber je nasvetoval, da naj se začno socialni in narodnogospodarski kurzi, ki naj se vrše o praznovanju sv. Jana Nepomuka ali sv. Vaclava, ko je največ ljudij v Pragi. Predavali naj bi — če mogoče — vseučiliški profesorji dotičnih stolic: 1.) o splošni vedi narodnogospodarski; 2.) o poljedelskem vprašanju; 3.) o rokodelskem in obrtnem vprašanju; 4.) o tržni politiki (razvoj taiste, trgovska pogodba, carina, dostavna sredstva [voznina]); 5.) o finančni vedi; 6.) o socialnem vprašanju. Lahko bi se pa določile i druge točke za predavanja s posebnim ozirom na občinstvo in časovne razmere. O vsaki teh 6. točk bi se predavalo po 6 dnij, tako da bi se razpravljalo v vseh kurzih vsak teden. Zvečer pa bi se o vseh predmetih otvorila debata, v kateri bi se odgovarjalo na vsa vprašanja poslušalcev. — Socialno demokratsko glasilo „Právo Lidu“ ima 12. decembra inserate samo od 34 židovskih tvrdk.

Velike povodnji so v Španiji.

Ljudsko gledališče so otvorili v Petrogradu, skoro ga otvorijo v Moskvi.

Velika podpora nemških liberalcev je bil župan v Mürsuschlagu po imenu Kraft. Bil je ob enem oskrbnik ondotne deželne bolnišnice. Vrhovni oskrbnik vseh deželnih bolnišnic je slovenski deželni odbornik. Bolnišnično blagajno v Mürsuschlagu je pa deželni odbor dal pretečeni teden preiskati in denar prešteti. Našel je znaten primankljaj. Župan se je ustrelil.

Hitra pošta. Slovenci se dostikrat pritožujejo, da listi s slovenskimi napisi romajo daleč okrog, predno pridejo — zakasnjeni — v pravi kraj in v prave roke. A te dni je dobila neka stara gospa pismo, ki je rabilo iz Ogorske v Galicijo celih 34 let (od l. 1864 do 1898).

O te ženske! Pisateljic in žurnalistk je na Francoskem okoli 2150, umetnic, ki se pečajo s slikarstvom, je 700. Med pisateljicami je 1000 novelistk, 200 lirskih pesnikinj, 150 pisateljic pa na pedagoškem polju. — Jednakopravnost žensk z moškimi vlada v Severni Ameriki, kjer je nad 600 žensk nastavljenih v protestantovskih pridigarjskih službah. To morajo biti pridige dolge!

Srednje šole. V preteklem šolskem letu je bilo v Avstriji realk: 60 nemških, 23 čeških, 5 poljskih, 3 (!) laške, — 1 srbsko-hrvaška in — nobene slovenske. Gimnazij je bilo: 103 nemške, 44 čeških, 26 poljskih, 9 dvojezičnih, 4 (!) laške, 4 srbsko-hrvaške, 2 rusinski in slovenske zopet — nobene.

V Trstu je umrl sinoči Karol Porenta, bivši državni poslanec in župan tržaški. Bil je Lahon slovenske krvi.

Vabilo k družbi sv. Mohorja.

„Z združenimi močmi!“ je geslo presvitlemu vladarju našemu, Frančišku Jožefu, katerega vladarsko petdesetletnico letos slovesno obhajajo udani mu avstrijski národi. In med temi Slovenci gotovo nočemo biti in nismo zadnji! Cesarja svojega slavncstni dan primerno proslaviti, pripravlja se tudi naša družba sv. Mohorja. Zato pa danes, ko se obračamo do milih Slovencev z običajno prošnjo in prijaznim povabilom: naj v prav obilnem številu vstopajo tudi letos v kolo Mohorjanov, za to povabilo ne najdemo primernejšega gesla od onega, katero služi že 50 let cesarju Frančišku Jožefu.

„Z združenimi močmi delujmo za družbe sv. Mohorja rast in čast!“ — kličemo danes ter želimo, da naš klic odmeva povsod, koder se čuje in govori slovenska beseda. V družbi sv. Mohorja združimo se Slovenci in delujmo

na to, da ne bode vasi na Slovenskem, ne hiše, kamor bi ne romale njene knjige. Kolikor bolj se dobre knjige razširjajo med ljudstvom, tem več žlahtnega sadu obrode za posameznika kakor za ves narod! Po lepem branju se bralcem zbistruje um, razširja se pogled v marsikateri stvari, srce se navzema milih čutov, beseda materna se jim vedno bolj omiluje in versko kakor narodno življenje se zbuja in dviga. In tako prav vsestranski delujejo Mohorjeve bukve. Podajajo tečno dušno hrano s tem, da tolmačijo in razširjajo verske resnice; za gospodarstvo in za druge reči podajajo premnogo koristnih nauk, za prosti čas pa ti ponujajo z lepimi povestmi, s pesmimi itd. mnogo vspodbude, pa prijetnega veselja in kratkočasje!

Prevažen je zato za nas Slovence čas, ko se nabirajo novi udje in se vabijo k zopetnemu pristopu stari Mohorjani. Do marljivih in požrtvovalnih poverjenikov naših, do vseh rodoljubov, duhovnih kakor posvetnih, do vseh, ki jim je mar reč slovenska, obračamo se torej z iskreno in nujno prošnjo: ne odnehajte v vnemi in domoljubnem trudu za družbo našo! Nabirajte pridno udov, ohranite nam vse stare, pridobivajte novih, da bode družba zopet rastla in napredovala Slovincem v korist in tudi v čast pred vnanjim svetom. Ob vsaki ugodni priliki naj zastavijo prijatelji družbe svojo zgovorno besedo zanjo, naj vabijo in opominjajo, naj tudi žrtvujejo v ta namen, da nas nikakor ne bo manj, da ne nazadujemo, kakor lansko leto, marveč se število Mohorjanov še povzdigne nad onim predlanskega leta.

•Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi,
A delo in trud nam nebo blagoslovi!•

Slovenska krščanskosocialna delavska zveza v Ljubljani.

VABILO

na

IV. javno predavanje,

ki se bo vršilo

v četrtek, 3. februarja ob 1/8. uri zvečer v veliki dvorani „Katoliškega Doma“ na Turjaškem trgu.

Predava gospod državni in deželni poslanec Frančišek Povše o tem, kako se napoveduj novi osebni dohodninski davek.

Po predavanju prost razgovor o stvari.

Gostje dobro došli!

K mnogoštevilni vdeležbi vabi

ODBOR.

Alojzij Večaj,

pečarski mojster v Ljubljani,

Opekarska cesta št. 51.

priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnih

pečij iz glinaste snovi

od najpreprostejših do najfinejših rujave, zelene ali bele barve. Izdeluje na željo tudi peči v poljubni drugačni barvi.

Natančno izvršuje naročila na štedilnike ter jamci za vse svoje izdelke jedno leto.

— Cene nizke. — 8 (52-4)

Otvoritev trgovine v Idriji!

Anton Jelenec.

Udano naznanjam, da sem 1. februarja t. l. otvoril svojo bogato založeno trgovino

s špecerijskim blagom

(prej Franc Kos) ter tem potom priporoča

svojo domačo tvrdko

vsem cenjenim Idrijčanom in okoličanom v blagohotno podpiranje.

➡ Poštene cene! Dobro blago! ➡

Z najodličnejšim spoštovanjem

Anton Jelenec,

17 (3-2)

trgovec v Idriji.